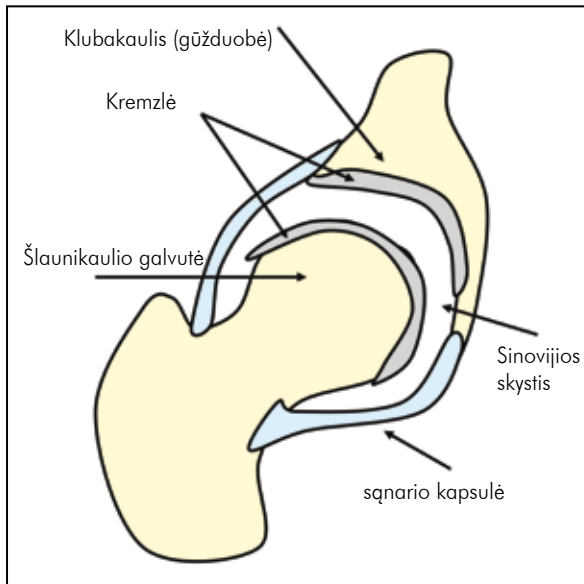

Klubo sąnario endoprotezavimas

Klubo sąnario pakeitimo arba endoprotezavimo operacija yra pažangus skausmingų ir ribojančių judesių sąnarių pažeidimų gydymo metodas. Nuo pirmosios operacijos 1960 metais technologijos ir operacinė technika smarkiai patobulėjo. Sąnario pakeitimo operacija gali būti atlikta praktiškai bet kuriam sąnariui, įskaitant klubo, kelio, peties, alkūnės, čiurnos ir kt. Dažniausiai atliekamos klubo ir kelio sąnarių pakeitimo operacijos. Endoprotezavimo operacijų mūsų šalyje daugėja kiekvienais metais. Lietuvoje 2008 metais atlikta 6526 klubo ir kelio endoprotezavimo operacijos, t. y. 12 proc. daugiau nei 2007 metais, o laukiančių operacijos šiuo metu priskačiuojama daugiau nei 20 000.

Sąnario anatomija

Klubo sąnarys yra vienas didžiausių žmogaus organizmo sąnarių. Jį sudaro dubens kaule esanti gūžduobė ir šlaunikaulio galva. Sveiko klubo gūžduobę ir galvą dengia kremzlė, o patį sąnarį gaubia kapsulė. Sąnariame tarpe (tarp šlaunikaulio galvos ir gūžduobės) esantis skystis padeda šlaunikaulio galvai lengviau judėti gūžduobėje.

Dažniausios klubo sąnario skausmų ir judesių apribojimo priežastys

Klubo sąnario ligomis serga daugiau kaip pusė vyresnių nei 65 metų žmonių, tačiau šios ligos dažnai vargina ir jaunesnius – dėl įgimtos sąnario deformacijos, patirtos traumos, artrozės. Dėl ligos nulemta sąnario susidėvėjimo kremzlė suminkštėja, supleišėja, sumažėja jos storis, todėl sutrinka klubo sąnario funkcija. Pakinta šlaunikaulio galvos ir gūžduobės forma. Kaulinis ir kremzlinis sluoksniai pradeda vis labiau trintis vienas į kitą, sutrumpėja kojos ilgis, krypsta stuburas,

atsiranda neurologinių sutrikimų. Dėl šių priežasčių esant sąnario apkrovimui prasideda skausmai, kurie jaučiami net ir nedidelio fizinio krūvio metu, o vėliau ir ramybės būsenos. Šios ligos sutrikdo judėjimą, trukdo dirbti ir blogina gyvenimo pilnatvę.

Kada atliekama operacija?

Kai visi neoperaciniai gydymo būdai (medikamentinis gydymas, kineziterapija, fizioterapija, masažas, purvo aplikacijos ir kt.) nebegali numalšinti skausmo ir grąžinti judrumo, pagerinti gyvenimo kokybės, tikslinga klubo sąnario endoprotezavimo operacija.

Reabilitacijos klinikos „Medicus“ gydytoja Neringa Drigotaitė pataria, ką reikia žinoti ruošiantis klubo sąnario endoprotezavimo operacijai ir kaip pagerinti rezultatus po operacijos.

Sprendimas, ar ryžtis sąnario pakeitimo operacijai, turi būti priimtas kartu su šeimos gydytoju, gydytoju ortopedu-traumatologu, šeimos nariais. Ortopedas-traumatologas įvertins jūsų skausmo laipsnį, judesių ribotumą, bendrą sveikatos būklę, amžių ir pasiūlys labiausiai jums tinkantį protezavimo būdą.

Jums gali būti naudinga ši operacija, jei:

- dėl klubo skausmo jums tapo sunku vaikščioti, pasilenkti,
- klubo skausmas vargina ir ramybės, ar nakties metu,
- koja tapo nelanksti ir jums sunku ją pakelti,
- nuskausminamieji vaistai mažai padeda,
- jums pasireiškė nepageidaujami vaistų poveikiai,
- kiti nemedikamentiniai būdai neveiksmingi.

Jei jums ši operacija reikalinga, prieš ją jūsų gydytojas rekomenduos keletą pasiruošimo etapų.

Medicininis pasiruošimas. Šeimos gydytojas ištirs jūsų bendrą sveikatos būklę. Svarbu atkreipti dėmesį į kojų paviršines venas, jei jos išsiplėtusios, gali re-

Klubo sąnario protezas

komenduoti prieš tai jas išoperuoti. Taip pat būtina pasirodyti odontologui ir sutvarkyti dantis, kurie gali būti infekcijos šaltinis. Taip pat rekomenduojama sugdyti kitus pūlinius procesus (odoje, sinusuose ar kt.), kurie gali tapti pooperacinių komplikacijų priežastimi. Jei vartojate kraują skystinančius medikamentus, prieš operaciją gali tekti sumažinti šių vaistų dozę arba juos pakeisti kitais, o gal ir visai nutraukti vartojimą.

Namų paruošimas. Keletą mėnesių po operacijos jūsų judėjimas bus kiek ribotas, t.y. gali tekti vaikščioti

su vaikštyne ar ramentais. Taip pat rekomenduojama namuose pasirūpinti tualetu paaukštinimu, specialiu suoliuku duše ar vonioje, tvirtais laikikliais. Reikalinga tvirta paaukštinta kėdė, kad sėdint keliai būtų žemiau klubų, su atrama nugarai ir ranktūriais. Pravers ir tokie buitiniai pagalbininkai, kaip ilgas batų šaukštas bei kempinė ant pailginto koto. Reikia apžvelgti ir pašalinti slidžius takelius ir laidus, kurie gali trukdyti laisvai judėti.

Sąnario pakeitimo operacija

Ji trunka keletą valandų. Jus operuojantis ortopedas traumatologas pašalins pažeistas kremzlės ir kaulo dalis, jas pakeis implantais (endoprotezais). Tokia operacija taip pat atliekama, jei įvyko subkapitalinis šlaunikaulio kaklo lūžis, kai po paprastos operacijos lūžio sugijimo tikimybė yra maža.

Kaip pasakoja Kauno Raudonojo Kryžiaus klinikinės ligoninės ortopedas-traumatologas Donatas Senkanec, endoprotezavimo operacijos skiriasi apimtimi ir implantų tipais:

- Klubo sąnario endoprotezavimas, pakeičiant gūžduobę ir šlaunikaulio galvą becemenčio tvirtinimo endoprotezu.
- Klubo sąnario endoprotezavimas, pakeičiant gūžduobę ir šlaunikaulio galvą cementinio tvirtinimo endoprotezu.
- Mišrus (hibridinis) klubo sąnario endoprotezavimas,

MEDICUS

Reabilitacijos klinika

AMBULATORINĖ IR STACIONARINĖ
REABILITACIJA

- po traumų ir endoprotezavimo operacijų
- varginant nugaros ir sąnarių skausmams

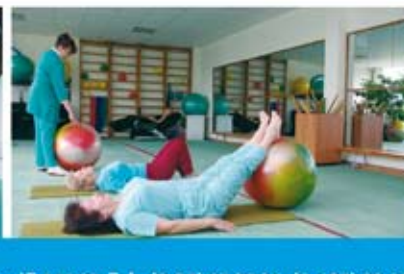
Modernioje reabilitacijos klinikoje MEDICUS ambulatorinių ir stacionarių procedūrų kokybę Jums užtikrins kvalifikuoti gydytojai: reabilitologai, neurologas, ortopedas-traumatologas, terapeutas, ergoterapeutas, psichologas, socialinis darbuotojas, kineziterapeutai. MEDICUS specialistų komanda savo energiją, patirtį ir sukauptas žinias sėkmingai verčia žmonių sveikata.

Klinikoje teikiamos paslaugos: vandens procedūros (naudojant vietinio 836m. gręžinio mineralinį vandenį), kineziterapija, fizioterapija, neurologo, ortopedo-traumatologo, fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojų konsultacijos.

www.medicusklinika.lt

Geriausias rūpestis – geriausias rezultatas!

kai vienas protezo komponentas yra cementinio, o kitas – becemenchio tvirtinimo

- Dalinis klubo sąnario endoprotezavimas (vienpusis), pakeičiant tik šlaunikaulio galvą ir yra daugiausia atliekamas tik sunkiomis terapinėmis ligomis sergantiems ligoniams

Klubo sąnarys su protezu

Operacijos tikslas yra sugrąžinti funkciją ir mobilumą bei panaikinti skausmą. Daugeliu atvejų visiškai atnaujinamas kojos ilgis, išnyksta arba labai sumažėja skausmai, padidėja judesių amplitudė. Tačiau verta žinoti, kad operacija nepašalina ligos, o tik koreguoja sutrikusius judesius ir judėjimą.

Laikantis atitinkamo tausojamojo režimo, endoprotezas tarnauja daugelį metų. Tačiau per ilgą laiką jis gali išsklibėti kaule ir sukelti nemažai komplikacijų. Tokiais atvejais atliekama pakartotinė operacija – seno endoprotezo šalinimas ir pakeitimas nauju.

Reabilitacijos klinikoje

„Po klubo sąnario endoprotezavimo operacijos pagrindinis dėmesys turi būti skiriamas reabilitacijai, kurios uždavinys – išvengti pooperacinių komplikacijų (kon-

Patarimai ligoniui po klubo sąnario endoprotezavimo operacijos

- Po operacijos venkite didelių krūvių klubo sąnariui: bėgiojimo, šuolių, sunkių fizinių darbų, sunkių daiktų kėlimo, sėdėjimo ant žemų kėdžių arba giliose krėsluose, kojų kryžavimo ir jų pasukimo į vidų, pritūpimų, lenkimosi daugiau kaip 90° kampu.
- Pradėjus vaikščioti, maudytis galima tik stovint po dušu. Vonioje galima maudytis praėjus ne mažiau kaip 4 mėnesiams po operacijos. Plaukioti galima praėjus 3 mėnesiams po operacijos.
- Maksimali operuoto klubo sąnario amplitudė paprastai pasiekama per 3 mėnesius, nes vėliau rezultatai būna prastesni.
- Teisingai lipkite laiptais.
- Reguliariai eikite pasivaikščioti gerais keliais.
- Lengvai sportuokite (lengvi mankštos pratimai, lygumų slidinėjimas ir kt.).
- Nešiokite batus su raišteliais ir minkštu elastiniu padu.
- Gulėdami ant šono, tarp kojų įsidėkite pagalvėlę.
- Jūsų naujasis sąnarys gali aktyvuoti metalo detektorius oro uostuose, todėl perspėkite saugos darbuotojus apie jums implantuotą sąnarį.
- Perspėkite savo odontologą, jums bus reikalingi antibiotikai prieš bet kokią odontologinę procedūrą.

traktūrų, išnirimų, tromboembolijų ir kt.) ir išmokyti ligonį taisyklingai judėti, siekti maksimalaus savarankiškumo ir pagerinti paciento psichoemocinę būklę,“ – teigia gydytoja reabilitologė N. Drigotaitė.

Į reabilitacijos kliniką atvyksite apie septintą dieną po operacijos. Čia jums bus sudarytas individualus reabilitacijos planas.

Po klubo sąnario endoprotezavimo operacijos atliekamos šios procedūros:

- Medikamentinis gydymas (skausmui mažinti, tromboembolijų profilaktikai)
- Kompresinė terapija (kojų tinimui mažinti)
- Kineziterapija palatoje arba salėje (judesių amplitudei, raumenų jėgai ir išvermei didinti)
- Ergoterapija (apsitarnavimo įgūdžiams lavinti)
- Masažas
- Taikomos pagalbinės priemonės (vaikštytynės, ramentai, lazdelės)
- Paciento ir artimųjų mokymas
- Ortopedinės priemonės, užtikrinančios sąnarių stabilumą

Grįžimas į aktyvų gyvenimą

Apie pjūvio vietą galite kurį laiką jausti odos aptirpimą, taip pat sąnario sustingimą, ypač stipriau lenkiantis. Šie pojūčiai laikui einant sumažės, ir dauguma pacientų teigia, kad tai smulkmena, palyginti su būkle iki operacijos. Tačiau nereikia pamiršti, kad jums atlikta sąnario pakeitimo operacija ir reikia laikytis medikų rekomendacijų.